

EESTI MEREAKADEEMIA

EESTIS MEREHARIDUSE OMANDANUD LAEVAPERE LIIKMETE VALMISOLEK VÕIMALIKEKS RÜNNAKUTEKS REISILAEVADEL LÄÄNEMERE NÄITEL

Raido Taalmann
Eesti Mereakadeemia
Tallinna Tehnikaülikool

02.05.2024

TEEMA VALIKU AKTUAALSUS JA VAJALIKKUS

- Oluord muutuvamas maailmas
- Valmisolek kriisideks ja rünnakuteks
 - Ei saa loota ainult operatiivüksuste abile

TÖÖ EESMÄRK

- Hinnata olukorda kas Läänemerel sõitvatel reisilaevadel on võimalik rünnakut ette valmistada ja läbi viia
- Selgitada välja kas laevapere liikmed on peale merehariduse omandamist valmis rünnaku olukordadeks

UURIMISKÜSIMUSED EESMÄRGI SAAVUTAMISEKS

- Millised on kehtivad regulatsioonid Läänemerel sõitvatel laevadel, turvalisuse tagamiseks pommi- ja plahvatusohu olukordade ennetamisel ja võimalike ohuolukordade lahendamisel?
- Milline on tõenäosus, et Läänemerel sõitvatel reisilaevadel on võimalik ette valmistada ja läbi viia ohvriterohket rünnakut?
- Milline on peale Eestis omandatud mereharidust laevapere liikmete ettevalmistus pommi-, plahvatuse- ja rünnakuolukordadeks?
- Kas Eesti merehariduse õppekavades on vajadus suurendada käesolevas magistritöös käsitletavate teemade mahtu?

TÖÖ ÜLESEHITUS

Töö koosneb III peatükist

- I peatükk : Reisilaevade ohutuse ja võimalike rünnakute ärahoidmisega seonduvate lähtekohtade teoreetiline analüüs
- II peatükk: Rünnakute võimalikkuse, ohuolukordade ennetamise ning laevapere liikmete ettevalmistuse analüüs
- III peatükk: Autori soovitusel ja ettepanekud laevapere liikmete teadlikkuse tõstmiseks ja ettevalmistamiseks pommi-, plahvatuse- ja rünnakuolukorra puhul

METOODIKA JA STRATEEGIA

- Uuring läbiviimiseks kasutas autor laia uurimisstrateegiat mis jagati kolmeks osaks:
 - I osa – Vaatlus sadamates ja lennujaamas
 - II osa – dokumendi analüüs
 - Kehtivad regulatsioonid Läänemerel sõitvatel laevadel, turvalisuse tagamiseks pommi- ja plahvatusohu olukordade ennetamisel ja võimalike ohuolukordade lahendamisel
 - Kehtivad regulatsioonid laevapere liikmete ettevalmistusele
 - Eesti mereharidust andvate õppeasutuste õppekava
 - III osa – ankeetküsitlus

VAATLUS

- Mittesekkuv vaatlus Tallinna Vanasadama A ja D terminalis, Rohuküla sadamas ja Stockholmi sadamas
 - Vaatluse käigus jälgitud protseduurid:
 - Pileti ostmine
 - *Chek in*
 - Piletikontroll
 - Isikusamasuse tuvastamine
 - Isikute, pagasi ja sõidukite turvakontroll
- Avalikustatud vaatlus Tallinna Lennujaamas
 - Vaatluse eesmärk – võrrelda lennujaama ja sadama protseduure

DOKUMENDI ANALÜÜS

MERESÕIDU OHUTUSE REGULATSIOONID

- **International Convention for the Safety of Life at Sea (SOLAS)**
 - kehtestab nõuded üldisele meresõidu ohutusele
- **International Code for the Security of Ships and Port Facilities (ISPS)**
 - kehtestab nõuded rahvusvaheliselt sõitvatele laevadele ja selliseid laevu teenindavatele sadamarajatistele
- **Meresõiduohutuse seadus (MSOS)**
 - reguleerib laevade ja väikelaevade ning muude veesõidukite meresõiduohutust ja laevatatavatel sisevetel sõidu ohutust ning laevade turvalisust ja laevaliikluse ohutuse tagamist veeteedel
- **Kohalikku rannasõitu tegeva reisilaeva ohutusnõuded, reisilaevade klassid, sõidupiirkonnad ja ohutuse tunnistusele kantavate andmete loetelu**
 - kehtestab nõuded uuele ja olemasolevale 24 meetri pikkusele ja pikemale reisilaevale ja kiirreisilaevale

DOKUMENDI ANALÜÜS

EESTI MEREHARIDUS

- Mereharidust reguleerivad õigusaktid
 - Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvaheline konventsioon
 - Laevapere liikmete koolitus- ja kvalifikatsiooninõuded ning diplomeerimise kord
- Mereharidusasutuste õppekavad
 - TalTechi Eesti Mereakadeemia
 - TalTechi Kuressaare Kolledž
 - Eesti Merekool
 - Pärnu Merenduskeskus

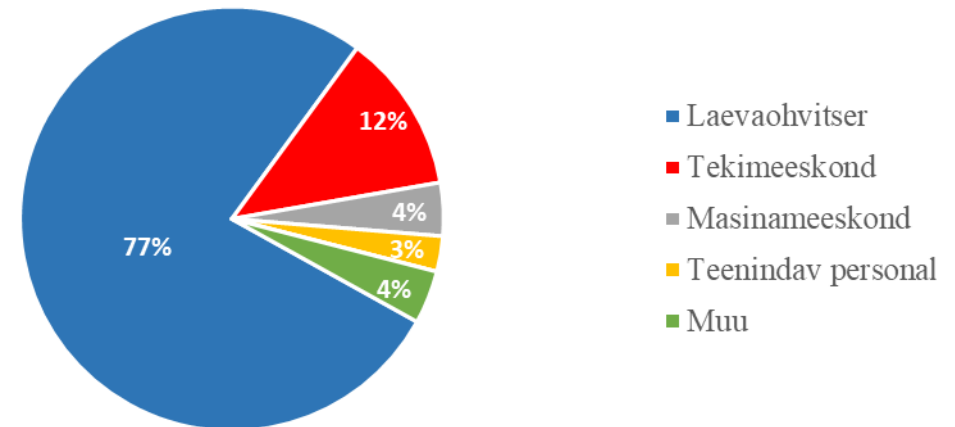
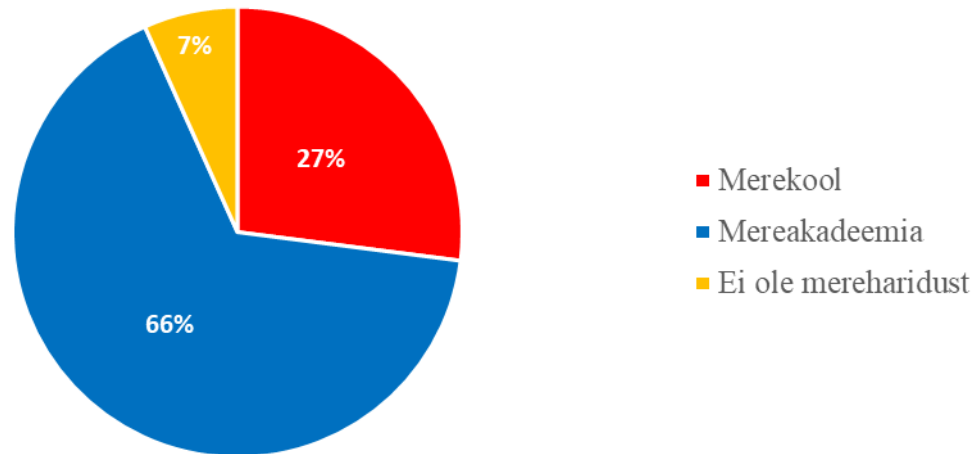
ANKEETKÜSITLUS I

- Ankeetküsitluse eesmärk:
 - analüüsida teadlikkust ja valmisolekut rünnakute olukordadeks
 - Kuidas vastajad tunnetavad ohu võimalikkust
- Valim - Eestis tegutsevate merendusettevõtete laevapere liikmed
- Küsimuste grupeerimine
 - Grupp 1. Valimit iseloomustavad küsimused
 - Grupp 2. Laevapere liikmete hinnangut magistritöös käsitletud sündmuste juhtumise tõenäosust iseloomustavad küsimused
 - Grupp 3. Laevapere liikmete teadlikkust ja valmisolekut iseloomustavad küsimused

ANKEETKÜSITLUS II

GRUPP 1

- Mis on Teie ametikoht laevas?
- Millises haridusasutuses olete saanud merehariduse?
- Kui pikk on Teie meresõidu staaž?
- Mis on Teie vanus?

ANKEETKÜSITLUS III

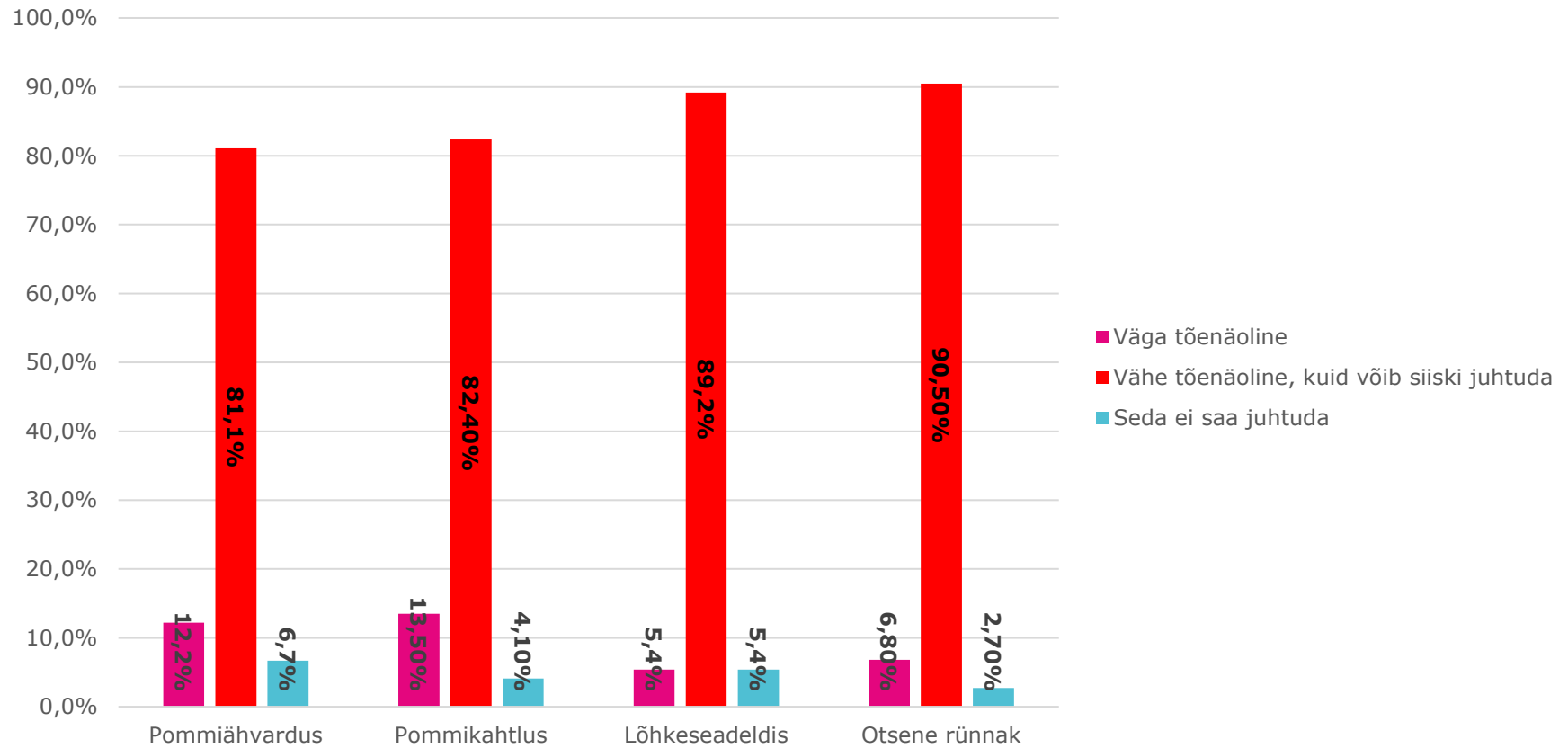
GRUPP 2

- Kui tõenäoliseks peate, et laevale tehakse pommiähvardus?
- Kui tõenäoliseks peate, et laeva on toodud ja paigaldatud lõhkeseadeldis?
- Kui tõenäoliseks peate, et laeval tekib pommikahtluse olukord?
- Kui tõenäoliseks peate, et laeval tekib rünnaku olukord?
- Kas olete oma töös kokku puutunud pommi- ja plahvatusohu või rünnaku olukordadega?
- Kas Teie arvates on sadamate ja laevade poolt tehtavad turvakontrollid ja rakendatud meetmed piisavad, et vältida pommi- ja plahvatusohu või rünnaku olukordi?
- Kas Teie arvates on kehtestatud nõuded piisavad, et vältida pommi- ja plahvatusohu või rünnaku olukordi?

ANKEETKÜSITLUS IV

GRUPP 2

Vastajate hinnang rünnaku tõenäosusele

ANKEETKÜSITLUS V

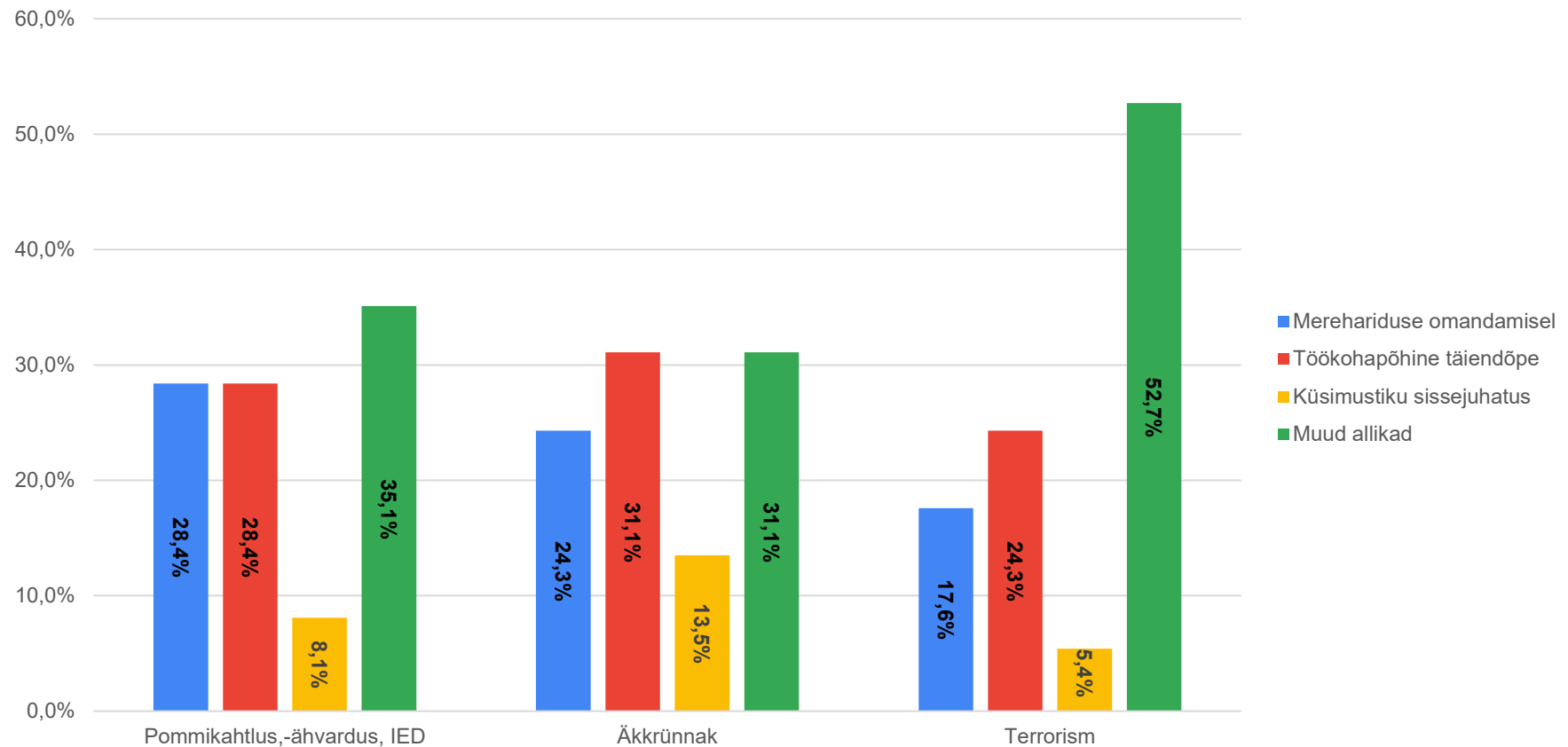
GRUPP 3

- Kus tutvusite sissejuhatuses kasutatud mõistete -pommiähvardus, pommikahtlus, lõhkeseadeldis tähendusega esmakordselt?
- Kus tutvusite sissejuhatuses kasutatud mõiste äkkrünnak tähendusega esmakordselt?
- Kus tutvusite sissejuhatuses kasutatud mõiste terrorism tähendusega esmakordselt?
- Kuidas hindate oma teadmisi ja oskusi tegutsemiseks pommi- ja plahvatusohu olukorras?
- Kuidas hindate oma teadmisi ja oskusi tegutseda rünnaku olukorras?
- Kas olete saanud koolitust kuidas käituda pommi ja plahvatusohu olukorras?
- Kas olete saanud koolitust kuidas käituda rünnaku olukorras?
- Kas merehariduse omandamisel saadud teadmised pommi- ja plahvatusohu olukordade ning rünnakute teemal on olnud piisavad, et tööle asudes vajadusel õigesti tegutseda?
- Kas merehariduse algõppes oleks vajalik põhjalikumalt käsitleda pommi- ja plahvatusohu ja rünnaku teemat?

ANKEETKÜSITLUS VI

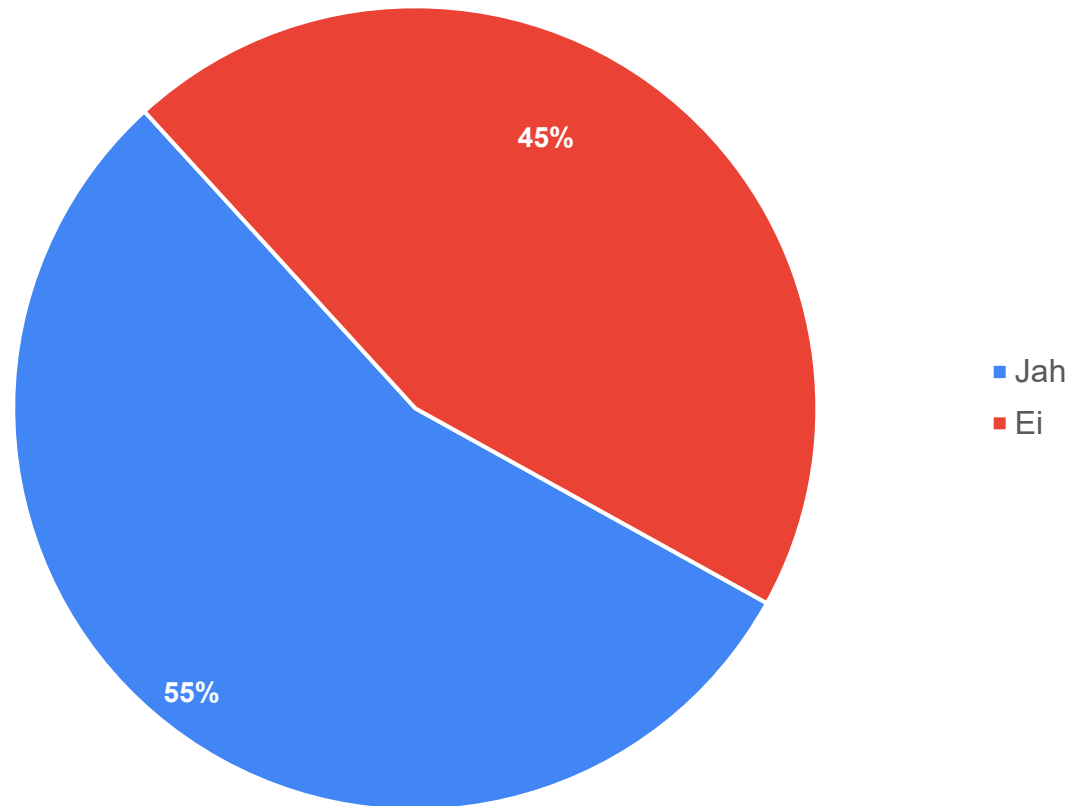
GRUPP 3

Töös käsitletud mõistete tundmine

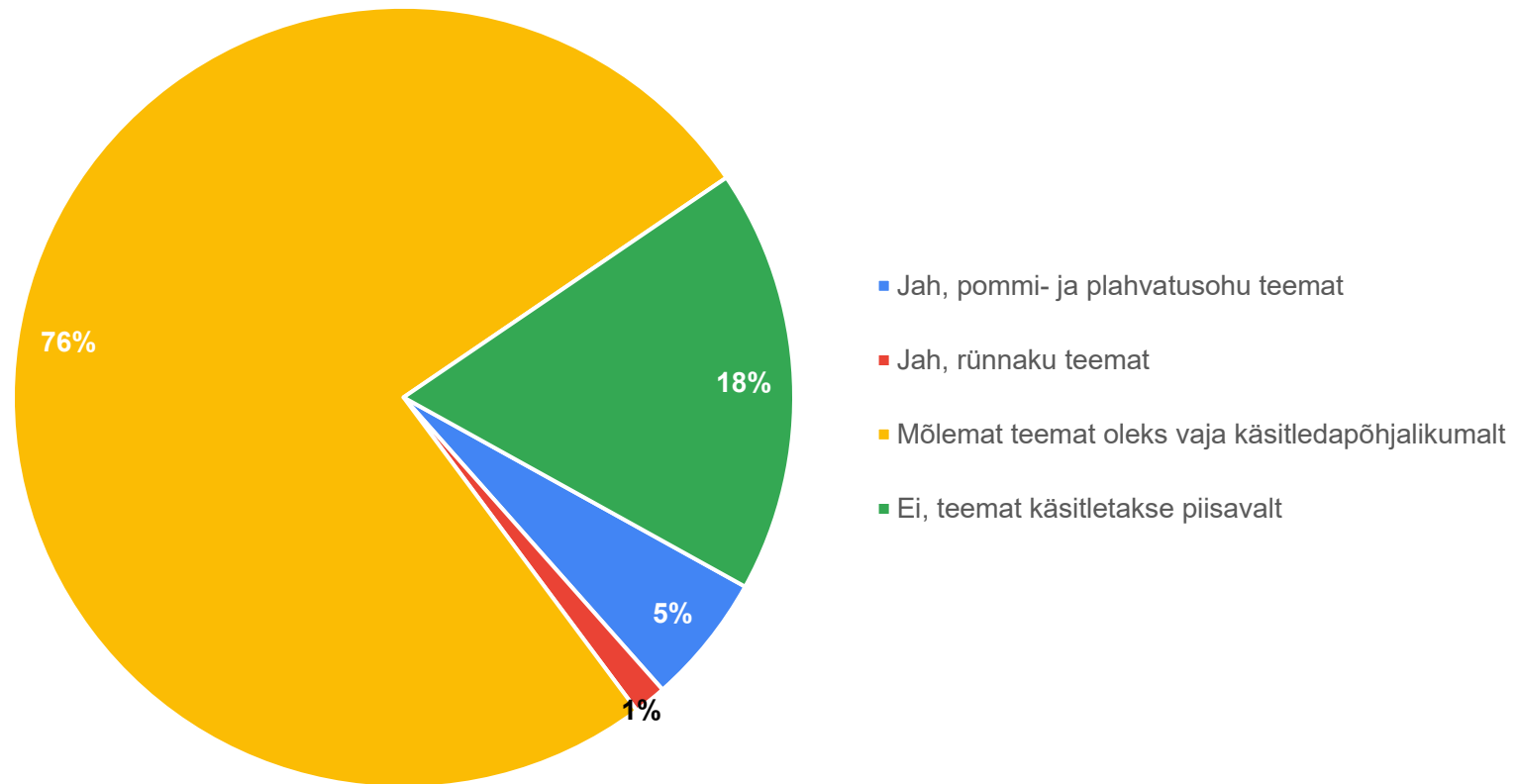
ANKEETKÜSITLUS VI GRUPP 3

Kas magistritöös käsitletavate teemade kajastus merehariduse omandamisel on olnud piisav

ANKEETKÜSITLUS VI GRUPP 3

Kas merehariduse algõppes oleks vajalik põhjalikumalt käsitleda pommi- ja plahvatusohu ja rünnaku teemat?

AUTORI SOOVITUSED

- Merehariduse algõppes üle vaadata ja vajadusel täiendada vastava valdkonna õpet.
- ISPS loengutes käsitleda põhjalikumalt teemasid, mis puudutab lõhkematerjali ja relvade äratundmist ja oskuslikku käitumist nende leiu korral.
- Tõenäosuse vähendamiseks koostöös PPA ja EMTA-ga suurendada reidide ja erioperatsioonide arvu sadamas.
- Eraldi uurimist vajab ka sadamates peamiste kontrollide läbiviijate politsei- ja tollitöötajate teadlikkus antud valdkonnas. Mereharidus ei pea kompenseerima riiklikku puudujääki oluliste ametite väljaõppes, kuid peamine on, et laeval, mis on abivajajatest kaugel, oleks inimesed valmis õigesti tegutsema, et tagada töötajate ja reisijate turvalisus ja julgeolek. Selleks on väga oluline põhjalik ja parim väljaõpe.

**TAL
TECH**

TÄNAN TÄHELEPANU EEST!

RAIDO TAALMANN